

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szombat 1913. október 25.

243. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Napoleon.

«O»

(G.) Szállj fel tömjénfüst, szállj fel Hozsanna az Egek Urához; száz esztendő örökölt le az idők feneketlen garatjába, hogy a szabadságuk, nemzeti létük öntudatára ébredt népek leverték, összezúzták minden idők legnagyobb tirannusát, Napoleont! Ugy-e szép tiráda. És ily nagyszerű, gyújtó jelszavakból szőtt „Gall Mátyásal“ (galimathias) telve van most az európai sajtó! Oly sok és ragyogó szín a népek szabadságáról, a népek jólétéről, a nemzeti büszkeségről, a nemzeti önértéről van itt egységes egészszű összecsöve, hogy drága perzsaszőnyegeknél nézed, ó művelt európai; de ha szokásod ellenére magad veszed egyszer kezébe Klio lapjait és még inkább szokásod ellenére lapozgatás közben magad is gondolkodol, ó művelt európai; akkor csakhamar észreveszed, hogy a ragyogó színek egykori diszkontinuitások fakult foszlányai, a drága perzsaszőnyeg pedig színes foltokból összeférelt koldusköpeny.

Szinte divattá vált Napoleon ócsárlása. Hiszen ma oly óriási kulturái magaslaton állunk, hogy csak undorral fordulhatunk el attól a szomorú történelmi alaktól, mely hines céljainak eléréseért miriadtombákat áldozott, ki vérrel trágyázta Európa termőföldjeit. Oly jól veszi ki magát és a mennyei magasságok előtt tetsző dolog, amikor hiva-

„A Tengerpart“ tárcája

A komorna.

Madame Victoire Grapin volt a neve; egészen egyedül, minden kíséret nélkül volt Montreuxban s a legelőkelőbb hotel egy első emeleti kétszobás lakosztályban lakott. Azok közé a feltűnően szép barnahajú asszonyok közé tartozott, akikről sohasem lehet tudni, vajjon huszonöt vagy harmincöt évesek-e; bájos asszonyi arca oly hófehér és rózsaszínű volt, hogy az ember nem dönthette el, vajjon az ifjuság színe az vagy pedig a finom és raffinált ápolásé.

A dinén láttam meg legelőször. Az ablak mellett ült s oly tökéletes grációzitással evett, ami csak a vérbeli francia nőket jellemezheti, akik előkelő éttermekhez vannak szokva s ahhoz, hogy ott minden férfiszemre nézve tapadjon. Egy fél üveg francia pezsgő volt előtte. Érdekesen finom volt az a mozdulat, amellyel szájához emelte a karesu pezsgőspoharat. Majd az étterem vendégei felé vetett egy unott pillantást; a nézése bámulatosan hideg volt.

Két óra múlva szemben ültünk egymással a rulett-asztalnál. Nem játszott; szinte kök szemével forgatta ide-oda a játékosok téje felé vagy pedig a kis szürke gummi-golyó felé, amely ide-oda mozogva végre megállapodott egy helyen. Gyönyörű könnyű lilaselvym ruha volt rajta, amelynek

tött és hivatatlan csirkeeszű hisztorikusok a meggyőződés szent haragjával lehordják az illegitim uzurpatort, a bibor parvenüjét. Oh, de oly emberien gyalázatos is az az eljárás, amely kéjelegve rántja a sárba a bibort csak azért, mert nem lenne született az, kinek vállát diszította. Szinte hallani a titkos morfondirozást, hogy jutott hozzá a kis fiskális gyereke, hogy száz millió urává vesse fel magát, bibort öltön és koronát — horribilis dictu — sajátkezüleg tegyen a fejére. Hogy annak a feudális Notre-Dame-nak és fél évvel később a milánói dómnak boltivei össze nem roskadtak ily szakrilégium elkövetésére! És ez az ember, ki ép oly közönséges földi sorból származott, mint mi, kinek anyja egy egyszerű Ramolino volt, semmi egyéb, merészkedik a világ legelső népe előtt, mely hozzá rövid tíz évvel megelőzőleg fejvesztésre ítélte legitim uralkodóját, császári trónt felállítani és abba bele is ülni. Hát látott a világ valaha ilyen szemtelenséget, hiszen ehhez képest a Robespierrek, Dantonok, Cromwellek stb. valószínűs árvafiúk! És amikor már elfoglalta azt a saját gyártmányu trónját, nem hogy szépen nyugton maradván és világ szokása szerint konzerválná azt utódjai számára, hanem cézári örjögésbe esik és világbirodalmat akar alkotni. Ő, a porszülött! De hiszen ezek érzelmi momentumok, dokumentumai az emberi gondolkodásnak, melynek fáj, ha az embertárs csak egy hajszálnyit emelkedik az általános színvonal fölé, hisz-

mely kivágásai látni engedték festői szépségű nyakát és vállait. Karesu, finom nyakát egy háromszoros gyöngygyaklánc övezte. A rulettasztal zöld posztóján nagyon sok ötfrankos volt előttem egy csomóban.

Játszani kezdtem én is. Egy ötfrankos volt a legkisebb tét, ennyit tettem az ötös számra. A szürke kis gummi-golyó elindult, ugrált, mozgott, végre megállapodott. Az ötös szám nyert. A croupier hét frankot nyújt át számomra az asztal tulsó feléről.

Ismét az ötös számot választottam és ismét egy frankot kockáztattam, szememet azonban csak egy-egy pillanatra tudtam elfordítani a szép asszonyról. A kis szürke gömb ismét az előbbi ugrándozó produkciójával az ötös számnál állapodott meg. Megint nyertem, megint hét frankot kaptam.

Harmadszor is ugyanazzal a számmal és ugyanazzal az összeggel kísérelkeztem. Szemeink ekkor találkoztak már: a szép asszony reám nézett. Alig tettem ki az egy frankosat, egy finom, sok gyűrűs asszonyi kéz egy öt frankosat csusztatott melléje. A szép asszony keze volt. A croupier elvitte a hat frankot; a kis golyó elindult, ugrándozott, míg végre megállapodott — a hetes számnál. Vesztettem, azaz veszítettünk. A szép asszony nekem szentelt e pillanatban egy végtelenül bájos mosolyt.

Nem beszéltünk még, de azért jó barátok voltunk már. Mindig megvárta, amíg én teszek. Kacagott utána egyet s az én egy frankosom mellé ismét egy ötfrankosat csusztatott. Az én tétem mindig a legkisebb,

terikus imádással fogadja az emelkedő óriást és sakálüvöltéssel üdvözli bukását.

De Napoleon alakja az igazi, hamisítatlan történelmi előtt más. Le nem tagadható tény, hogy minden idők legzseniálisabb hadvezére volt, de hogy époly nagy állami adminisztratív tehetség is volt, arról tanuskodik a francia történelem arra vonatkozó fejezete. Mindezek felül azonban ábrándozó volt a franciák császára, ha az ábrándozást Bismarck-féle értelemben az óriásiból a mérhetetlenbe nagyítva vesszük. Bismarck, a német junker a németek egységéről ábrándozott és amidőn ábrándjait „vérrel és vassal“ valóságra váltotta, az egész világ ámulattal és hódolattal fogadta a vaskancellár művét, amelyért bizony patakokban folyt a németek vére. De qu'importe, a siker szentesítette az eszközöket! Napoleon, a kozmopolita korzikai egy egységes Európáról ábrándozott; végtelenül nagyobb volt a cél, mint a sovén német junkeré és így nagyobbak az áldozatok is. Leipzig halomra döntötte az ábrándokat, a balsiker után természetesen nem maradt el a haldokló oroszán után rugó számláláb sem. Napoleon lángelke tisztán látta, hogy Európa egységének két főellensége van: a splendid isolationban folyton gyarapodó gypajzusák, John-Bull, kinek a mai napig is egy egyenetlen Európa a legfőbb érdeke és a szláv törekvéseiben megrögzött Oroszország, mely az egyik, kulturái színvonalának megfelelően meztelen lábával Ázsiában áll, míg az Európában ál-

viszont az övé a legnagyobb volt.

Nem volt szerencsém. Egyetlenegyszer sem jött be az én számom: de nem is törődtem vele; az asszony finom, karesu ujjja és gyönyörű szempárja foglalta le minden képzelődésemet. Az boszantott csak, hogy ő veszített, pláne ötször annyit, mint én.

Amidőn felállottam, husz franknyi veszteséget állapítottam meg. Ő százat veszített, de az ő száz frankja jobban fájt nekem, mint a magam husz frankja. A sajnálkozásunk kölesönös volt, ő kifejezést is adott ennek előttem. Hazakísérhettem. A világ legboldogabb emberének képzeltem magam akkor, amikor megcsókoltattam azt a szoborszerű, finom, gyémántokkal begyűrűzött kezét. Azután eltűnt a hotel halljában.

Tíz menyországi nap követte ezt. Tizenegy órákor délelőtt együtt reggeliztünk. Ezt követte a csónakázás be a tó belseje felé. Én eveztem. Előttem ült, a megszokott előkelőséggel vetette magát hátra; kis lábait kacéran vetette a közöttünk lévő deszkailókére s alsó ruhájának fodrai drága selyem, áttört harisnyáját takarták. Fehér nyári kosztüm volt rajta, fején színes kalap volt, fekete díszítésekkel és hosszú jelölő szallaggal. Oldalt alattunk csak a naptól esillogó tóvizet, magunk előtt pedig a hóval borított Dent du Midi hegyet láthattuk.

Este együtt vaesoráztunk. A pezsgőt én öntöttem a pcharába, amelyből oly előkelő szakértelemmel itta ki a finom italt. Ezután a játéktérembe kocsiztunk. Minden este kiűntetett a szimpátiájával; mindig az én szá-

ló lába, a kultura kedvéért halzsiros bagariaesizmába van bujtatva. Anglia ellen flotta hiányában hadászatiilag nem tehetett semmit, de halálos döféssel találta őket legérzékenyebb helyükön, a zsebükön, amidőn elrendelte az 1806-ban a kontinentális zárt, mely az angol kereskedelmet tönkretévéssel fenyegette. Onnan datálódik Anglia vad gyűlölete Napoleon ellen és ha a nagy korszikai ellenesei oly főhangon szeretik hirdetni örökös nyugtalanságát, harci kedvét és ebből mérhetetlen dicsvágyára következtek, méltóbb és igazságosabb volna az angol diplomácia szakadatlan aknamunkájában keresni a háboruszkodások okát. Hogy Oroszország mindig sanda szemmel nézte Napoleont és így közvetve egész Európa növekvő hatalmát, azt hisszük, bővebb magyarázatra nem szorul. Ez volt az igazi Napoleon, a földön tuli alak, ki hajlandó lett volna nagy eszméjéért, Európa egységéért egy generációt is feláldozni, és az áldozat bizony nem lett volna drága.

De hiszen a leipzig-i ütközet véget vett e tündöklő pályafutásnak és a világ örömmámorban ünnepli a nagy esemény századik évfordulóját. Nem volna-e helyén való a mámorból kissé kijózanodni és Európa mai helyzetét összehasonlítani azzal, mely előállt volna akkor, ha Napoleon ábrándjai életre keltek volna?

Ujdonságok.

Tájékoztató.

- A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10-12 óra között.
- A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.
- A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.
- A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.
- ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig.

maimat tette s velem együtt vesztett mindig. En husz frankot, ő százat. A mindennapi játék nagyon idegessé tette s ezt érezte még a játék közben is, sőt nem egyszer feltűnést is keltett valóban feltűnő viselkedésével.

Midőn 11 órakor haza kísértem, akkorára már egészen nyugodt lett. Egyetlenegyszer sem sikerült arra bírnom őt, hogy a tó partján egy éjjeli sétát tegyen velem a hold világitása mellett, soha szebbet és élvezetesebbet nem tudtam elképzelni, mint egy holdvilágos éjjeli sétát a genfi tó partján. Önmagáról soha nem beszélt. Ha szóvá tettem előtte valamit, ami az ő családi és vagyoni viszonyaira vonatkozott, vagy ha ilyesmit kérdeztem tőle, mindig csak egy érthetetlen, de bájosan halk nevetés volt reá a válasz. Annyi kedvesség és annyi titokzatosság volt e nevetésben, hogy el kellett határoznom az érdeklődések felfüggesztését. Egyetlen egy dolog tűnt csak föl nekem: reggel mindig a drága csipkés fehér ruha volt rajta s estére mindig a még drágább ibolyaszínű selyem kosztümöt öltötte magára.

A tizedik nap estéjén egy fél órával korábban távoztunk a játéktérrel. Feltűnően nyugtalan volt s ezt heves főfájással magyarázta meg nekem. Kék szemé alját egy csillogó kis könnyesepp nedvesítette be. Soha előttem még nő annyira kíváncsúnak nem tűnt föl, mint éppen akkor ő. Valóságos kábulattal beszéltem neki s örök és változatlan szeretmet vallottam neki, de ő nem válaszolt, csak fájdalmasan tekintett az arcomba. A kézesök valamivel hosszadalma-

Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérré kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológyár, a papírgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cogaegvár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki beáépőjegyeket.

RECEPT.

Hosszu esztendőök óta szó van az aszfaltbetyárokról, akik különösen a nagyobb városokban, de leginkább Budapesten sérenykednek, állítólag sok kellemetlenséget okozva, azoknak a szép leányoknak és asszonyoknak, akiknek bájai előtt nem képesek szemet hunyni. Az aszfaltnak eme lovagjai kétféleképpen hódolnak a női szépség előtt. És pedig vagy fixirozással, vagy pedig megszólítással. Az első, bár abban is nagyobb mennyiségű szemtelenség rejthetik, még tűrhető valahogy, mert hiszen a fixirozást nem muszáj észrevenni. A második azonban kétségtelenül bosszantó lehet, mert hiszen a hölgy mellé szegődő ur nehezen rázható le és mert olykor-olykor komisz megjegyzéseket is sug az illető nőszemély fülébe. Így tehát könnyen érthető, hogy az idők folyamán alatt a kissé is dicskedni szerető dámák sok minden panaszszal állottak elő, a többek között azt a kérdést intézve a szerkesztőségekhez, hogy mint lehet eredményesen védekezni az ilyen szeretkezni akaró zsiványok ellen, akik úgy nőnek ki az aszfaltból, mint a földből a gombák. Bármilyen okosoknak tartásuk is azonban a hölgyek a tekintetes szerkesztőségeket, megfelelő vá-

sabb volt, mint az eddigiek s azután eltűnt a hotel halljában.

Egy fél óra múlva már a tópart egy padján ültem s bámultam az éjszakai szellő által felborzolt tófelszínre, amelyen ezer csillogással verődött vissza a halvány holdfény. A víz tükrén táncoló holdtányérban láttam életem legszebb álmának vibrálását. Életem legszebb álma pedig madame Victoire Grapin volt...

Éjfél után kerültem haza. Felesavartam a villányt s asztalomon egy kis kazettát pillantottam meg. Felnyitottam. A szép asszony háromsoros gyöngyvakéke volt benne. Szinte elvesztettem az öntudatomat. Nem tudtam másnak tulajdonítani ezt, mint bucsujándéknak.

Nem aludtam egész éjjel. Korán reggel megszólalt a telefonom. A hoteltulajdonos keresett. Süri bocsánatkérések közepette adta tudtomra, hogy egy Victoire nevű hölgy éjjel 11 órakor váratlanul elhagyta a hotelt s egy levelet hagyott a portásnál. Csomagok nem voltak nála. A levél a tulajdonosnak szólt, aki felbontotta azt, de egy másik zárt levél kíséretében mindössze csak ennyit írt benne: „Kérem a 78-as számú szoba lakójának átadni, a hotelszámlámat ő fizeti majd ki. A csomagomat is az ő rendelkezésére bocsátom.“

A 78-as számú szoba lakója én voltam. Nemsokára nálam volt a szállodás. Szó nélkül nyújtotta át nekem a szép asszony 528 frankos számláját, amire én szó nélkül nyújtottam át a háromsoros gyöngyvakéket.

A gyöngyvakék hamis volt — állapított-

laszt nem igen kaptak, amiből az is következik, hogy eddig olyan recept, amelynek alapján a támadók ellen sikerrel lehetett volna védekezni, nem akadt. Most azonban egy esetből kifolyólag körülbelül meg lehet állapítani, hogy a kísértésnek kitett asszony mint rázhatja le magát a gavallérról, ha az mindjárt csak a fixirozásnál marad is, hogy a megszólítási, valamint a kísértési időpontot későbbre halassza. Az a nagysága, a kiról szó van és akinek eljárása valóságos receptet képezhet, kissé nyersen bár, de erőteljesen oldotta meg a kérdést. Azt tette ugyanis, hogy amikor az ő megteremtéséhez képest nyápic lovag a szeméit kezdte rá meregetni és amikor a vácutól két szája szélén folyni kezdett a nyál, a szerelmi rezgőbe esett ifjú mellé lépett és az esernyőjével annak fején alaposan keresztül vágott. Ez azonban még nem volt elég s a menyecske úgy vélte, hogy a folytatás igen kívánatos. Így történt, hogy a meglepett vitéz a következő pillanatban már pofonokkal traktálta, amiknek befejezése után hirtelen elkapta a derekát és úgy földhöz vágta, hogy a eszbitások hőse az első nyekkenések után eszdes nyögésbe kezdett. Hogy pedig az aktus méltó akkorddal végződjék, a letépett lovagot megrugdosata, hogy végül győzelmi táncot is lejtessen rajta. Talán mondani sem kell, hogy a szerelmi eszdes részét ugy szedték föl az aszfaltból s a később megjelent vizsgálat alapján a doktor olyan bizonyítványt állított ki neki, amely súlyos testi sértésről szólt, alkalmat adva a pórul járt aszfaltbetyárnak arra, hogy a bíróság elé lépjen és önagyságát becsületsértés és súlyos testi sértés miatt váddal illesse. Ebben a furesa ügyben most volt a tárgyalás az egyik vidéki városban, amelynek eredményeként a bíró, amig egyrészt azt mondta ki, hogy a fixirozás nem ad a nőnek jogaimat arra, hogy a fixirozót megrakja, addig másrészt a harcias amazont két heti fegháza itélte, megállapítva, hogy az ítéletet a novella értelmében fölfüggeszti.

— Személyi hír. Serényi Béla gróf, volt földmivelésügyi miniszter Abbáziába érkezett.

tuk meg mindketten.

— Hiszen ez egy közönséges szélhámosnő! — kiáltott föl kétségbeesetten a számlás ember — és rohant ki a szobából.

A szolgálk behozták nemsokára az eltűnt nő kofferjét. Felnyitottam. Nem volt benne sok holmi mindössze az ibolyaszínű selyemkosztüm, néhány batiszing, egy pár selyemharisnya és egészen alul — egy takarékkönyv.

Meggyőződtem, hogy Victoire Grapin nem szélhámosnő.

A takarékkönyv Victoire Grapin kissasszony nevére volt kiállítva. Azt is megtudtam a kis könyvből, hogy a szép nő foglalkozására nézve egy előkelő francia márkínő komornája. Hat éves megtakarított pénz volt a takarékkönyvbe vezetve: 1279 frank s ezt az egész összeget az utolsó napok folyamán vette ki.

Ez mindent megmagyarázott. A talantumos szép komornának igaza volt. Utóvégre neki is joga volt a szép és kellemes életre. Egy fél életen át takarított össze 1279 frankot, hogy azon két finom selyem ruhát vegyen s hogy tizenkét napot a kellemes és finom uri életnek szentelhessen. A pénz váratlanul elfogyott s a hotelszámlára már nem tellett.

A tulajdonos igényt emelt a selyem ruhára és a többi ruhaneműre s így 210 frankot sikerült magának biztosítani. Ezzel meg is elégedett.

A takarékkönyvet eltitkoltam előtte. Azt magammal vittem.

Kurt Küchler.

— **Indul a Pannónia.** A Pannónia kivándorló gőzös holnap, szombaton délután 4 órakor hagyja el a fiumei kikötőt.

— **Teherfelvonók felállítása.** Megirtuk, hogy a kikötőben épülő VI. és VII. sz. négy emeletes és alapincézett Máv. raktárakban 12 drb. villamos üzemű, vasszerkezetű, 2000 kg-os teherfelvonókat állítanak fel. Mint értesülünk, ezek szállítására Haverland Antal budapesti cég nyert megbízást 1704 korona vállalati összeggel.

— **A gyáva.** Nem Gabányi monológjáról akarunk írni, hiszen azt már ismerik. Egy fiatal emberről szól a nóta, aki támadói elől addig futott, amíg egy ágy alá került. Tegnap este 10 órakor történt a nagy eset. A Calle del Fortino 2. számú ház lakói észre vették, hogy egy fiatalember örült iramban vágatott be a kapun és egyszerre eltunt a sötétben.

— **Rabló, zsvány, gyilkos, fogjátok meg!** — hangzott össze-vissza. A bátrabbak fegyverhez kaptak és nemsokára megindult a Ripp von Winkle-féle üldöző csapat. Léptek zaja sem hallatszott, csak a revolverek csöve csillogott fel a kisérteties megvilágított folyosón. Egyszerre egy asszony rohant az üldöző csapatba. Haja szerte-széjjel omlott, szemei ijedten meredtek az emberekre, látszott, hogy roppantul fel van indulva.

— **Ott a rabló — fuldokolta — az én lakásomba menekült!**

Hajrá, utána. Az ajtó be volt zárva, de belülről egy gyermek rémült sikoltozása hallatszott. Most már cselekedni kellett. Az ajtót néhány pillanat alatt betörték és behatoltak a lakásba. Hosszas keresés után megtalálták a tolvajnak nézett ifjút. Az ágy alatt kuporgott, halálsápadt volt és reszketett, mint a nyárfalevél. Mikor megtudta, hogy tolvajnak nézik, fogvacogva adta elő, hogy ő tisztességes ember, nem voltak rossz szándékai, de a Venezia kávéházban összeszólalkozott két emberrel, akik megölésével fenyegették. Ezek elől menekült és mert más utat nem talált, ebbe a házba menekült. Bekísérték a rendőrségre, ahol ugyanezt adta elő. A rendőrség egy kicsit fureszállotta az ügyet, de mit tehetett egyebet! Jegyzőkönyvet vett fel és hazakísérte a hős lovagot.

— **Óriási cápa.** Párisi híradás szerint, mikor a halászok a minap Frioul mellett föl akarták huzni a hálójukat, valami roppant erő állott ellen nekik. Megfeszítvén

egyesült erejüket, sikerült fölvonni a hálót amelyben egy hatalmas cápa vergődött. Négy méternél is hosszabb volt a teste. A mikor fölboncolták, előkerült a gyomrából egy csomó kötél, halászhálók és egy fél eszima. Az állat egy tonna súlyú volt és csupán a gyomrában talált tárgyak háromszáz kilogrammot nyomtak.

— **Elütötte a kocsi.** Czizek János 16 éves inasfiút tegnap délután egy kocsii elütötte. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

— **A kis fiu balesete.** Serdoz Győző 6 éves susáki fiu tegnap délután játszás közben elesett és a jobb lábát törte.

— **A kivándorlási botrány** folyton növekedik. Mint Prágából jelentik, a Canadian Pacific társaság ottani fiókjának vezetője, Gazgás megszökött. A társaság vezető állásban levő hivatalnokait már mind letartóztatták és Gazgás a reá várakozó veszedelem elől menekült, állítólag Londonba. A kivándorlási botrányban sokat emlegették a lengyel klub alelnökének, Stapinski képviselőnek nevét. Egy lembergi lap most a következő érdekes dolgot jelenti: Azon a napon, mikor a Canadian bécsi képviselőjét, Altmann letartóztatták, a társaság irodájába egy dult aren ember jelent meg és kérdézősködött Altmann után. Eleinte bizalmatlanul fogadták, de később megmondotta, hogy ő Stapinski képviselő, Altmannak barátja és szeretne rajta segíteni. Ekkor tudára adták, hogy a segítség már későn jött.

A lengyel klub tegnapi ülésén Stapinski maga kérte a vizsgálat megindítását, ami meg is történt. A képviselők nagyon elítélik Stapinskit és a tegnapi ülésen már indítványt is nyújtottak be, hogy Stapinskit távolítsák el az alelnöki székéből.

— **Betörés egy papírüzletbe.** Triesztből jelentik: Ismeretlen tettesek az éjjel behatoltak Glessich Károly papírüzletébe és 1260 koronát elraboltak.

x **Fogműterem.** Legujabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogszpecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A szerelem nevében, dráma. — Tappucei tűzpróbája, bohózat.

— **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros életéből egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaizai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szákszerű vezetésére.

— **Az Osztrák-Lloyd októberi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat: A the-

száliai A és B vonalak hajói, amelyek minden pénteken indulnak Triesztből, hetenként — felváltva rakodnak Fiumében körülbelül egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A görög-levantei A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A szíriai A és B vonalak hajói, amelyek minden vasárnapon indulnak Triesztből, hetenként felváltva rakodnak Fiumében, egy héttel a Triesztből való elindulás előtt, a menetrendben előirt összes kikötők részére.

Oceánszolgálat: A kalkuttai vonal hajói, amelyek minden hónap 5-én és 20-án indulnak Triesztből, Fiumében 10 nappal az elindulás előtt rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére.

A kobei vonal hajói, amelyek minden hónap 10-én indulnak el Triesztből, Fiumében a megelőző hónap utolsó 10 napján s nappal meghosszabbítatik.

Földközi tengeri szolgálat: A görög levantei A vonal hajói a következő kikötők részére rakodnak:

Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Vathy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Haidar-Pascha, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Batum.

Görög levantei B vonal: Korfu, Patrasz, Argosztoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira Vthy, Scio, Cesmé, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gllipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerassonda, Trebisonda, Bizch és rakodnak a menetrendben előirt összes kikötők részére, szükség esetén a rakodási idő Trebisonda, Bizch és Batum.

Thesszáliai A vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Kostanza, Odessza.

Thesszáliai B vonal: Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagacs, Dardanelli, Konstantinápoly, Odessza és Nicolajeff.

Soriai A vonal: Alexandria, Port-Said, Jaffa, Caifa, Beiruth, Tripolisz, Aleszandretta, Mersina, Larnaca és visszatéréskor Limasol.

Soriai B vonal: Alexandria, Port-Said,

A jó tanács olcsó!

Vásároljon csakis jó mosószereket, mert csakis ezek olcsók a használatban, mivel kiadósak és a ruhát kímélik. Kérjük, hogy a bevásárlásnál figyeljen a „SCHICHT” névre és a SZARVAS védjegyre, mert ezek védik meg ruhaneműjét csekélyértékű mosószerek által okozott rongálástól. Ezen védjegyek szavatolnak a tökéletes tisztaságért!

A ruha beáztatására a legjobb szer az „ASSZONYDICSÉRET” mosópor.

A rossz tanács drága!

Ne kövesse azon rossz tanácsokat, melyek Önt „OLCSÓ” s külsőleg a SCHICHT - „SZARVAS” MOSÓSZAPPANHOZ hasonló mosószerek vásárlására akarják bírni. Az olcsó mosószerek a legdrágábbak és mindenkit onnunk kell ilyenek használatától, mert ezek a legtöbb esetben tisztátlanok, inkább a ruhát és a kezeket támadják meg, mint a szennvet és a ruhának kellemetlen szagot adnak.

A ruha beáztatására a legjobb szer az „ASSZONYDICSÉRET” mosópor.

Jaffa, Caifa, Beirut, Tripolis, Limasol, Larnaca és Mersina, visszatéréskor Alessandretta.

Océánszolgálat: Trieszt—Calcutta-i vonal. Port-Said, Suez, Port-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Colombo, Madras, Rangoon és Calcutta.

Trieszt—kobei vonal: Port-Said, Suez, Aden, Karachi, Bombay, Colombo, Penang, Singapore, Hongkong, Shanghai, Jokohama, Kobe és visszatéréskor Moji.

A kormányzó szigorú leirata a városhoz.

Tegnap röviden megírtuk, hogy Wickenburg István gróf kormányzó leiratot intézett Dardi Vazul városi tanácsvezetőhöz, a kit arra utasított, hogy a városi ügykezelést legkésőbb december 20-ig felelősség terhe mellett reformálja meg. A szigorú hangú leirat, mely rámutat a vizsgálat által felderített különböző hanyagságokra és szabálytalanságokra is, főbb részeiben így hangzik:

Az általam a miniszteriumi szakértők segítségével megkezdett vizsgálat a napokban véget ért s a bizottság munkája részletes jelentésben foglaltatott össze, amelyet itt olasz nyelven mellékelek.

Ennek alapján világosan megállapítható a meztelen igazság, hogy a városi ügykezelés oly nyomorúságos viszonyok között van, hogy radikális szanálása feltétlenül szükségessé válik. Nemcsak kisebb hibákról, vagy könnyen helyrehozható defektusokról van szó — hanem egyes kivételekkel — oly megbocsáthatatlan könnyelműség, járatlanság és gondatlanság tapasztalható az ügykezelésben, amely közügyek vezetésénél teljesen türehtelen. A pontatlanság, az egyes ügyek elhanyagolt állapota végzetes hatással lehet a város gazdálkodására.

A leirat azután elmondja ennek a rendtelenségnek az okát, amely a generációról-generációra megmaradt, a modern szellemhez nem alkalmazkodó munkarendszerben van. Felszólítja a tanácsvezetőt, hogy saját hatáskörében sürgősen intézkedjék e bajok megszüntetésére, azután így folytatja:

Remélem, hogy Ön ezen jelentésben megadott direktívák alapján a legrövidebb idő alatt törekedni fog:

1. A városi ügyvezetés egyes ágaiban tapasztalható zavaros állapotoknak, rendezés a jelen igényeire képezt elfogadható módon való átalakítására.

2. Hogy az Ön kezdeményezésére szabályoztassék a városi ügykezelés pontos szervezésére és működésére jogilag szükséges eljárás.

3. Hogy a múltban elkövetett hibákat s hanyagságokat a városi ügykezelést járatlan és hanyag közegek részéről érő károk megszüntetése céljából megtorolja.

A leirat ezt követő része szerint a különböző szolgálati ágakban szükséges eljárások tekintetében a leirat által felsorolt intézkedések tartandók be és irányadók.

Azután így folytatja a kormányzó: Elvárom, hogy mindez legkésőbb f. évi december hó 20-áig rendben lesz, amikor is az ügyvezetés az állami kiküldöttek részéről újból alapos ellenőrzésnek fog alávetettni s a bevezetett újítások, valamint a szanáló intézkedések hatása felül fog bíraltatni. Megjegyzem, hogy ami a legtöbb panaszra

okot adó városi fogyasztási hivatal reorganizálást illeti, ez ügyben megkértem a m. kir. pénzügyminiszter Ur Öngyméltóságát egy szakértő delegálására, aki a nevezett hivatal ügykezelésének újjászervezésében segítségére lehet.

A második pontra vonatkozó magyarázat után a leirat folytatja:

Önök, mint tanácsvezetők példás erélyt kell kifejteni azokkal szemben, akik a közügyek vezetésében a jogos követelményekhez nem alkalmazkodnak.

Ha azonban rendeletlen ellenére a fentjelzett időn belül Ön és alárendeltjei a felsorolt bajokat nem orvosolják, félre kellene tennem minden elnézést és minden olyan tekinteteket, amely most visszatart a szigorúbb intézkedésektől s a *legenergiósabb retorzióval kellene eljárnom* azokkal szemben, akik akarva, vagy nem akarva, okai a mai áldatlan és tarthatatlan állapotnak.

Az Ön által megejtendő intézkedésekre vonatkozólag a legrövidebb időn belül elvárom részletes jelentését.

Fiume, 1913. okt. 23-án.

Wickenburg, s. k.

TŐZSDE.

	Okt. 23 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	819.50	818.—
Osztrák hitelrészvény	323.25	321.—
4%-os koronajáradék	80.50	80.70
Osztr.-magy. államvasút	691.50	690.—
Jelzálogbank	421.—	420.—
Leszámitelőbank	510.—	509.—
Hazai Bank	279.50	279.—
Magyar Bank és Keresk. P. T.	544.—	542.—
Rimamurányi	682.50	679.—
Salgótarjáni	746.—	746.—
Közuti Vasút	634.50	632.—
Városi Villamos	351.—	350.—
Adria	372.—	—
Déli Vasút	111.—	—
Magyar Cukoripar	2690.—	—
Rizsgyár	3775.—	—

	Okt. 23 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza októberre	—	—
Búza áprilisra	11.29	11.31
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisra	8.88	8.93
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.42	7.46
Tengeri májusra	6.30	6.32

	Okt. 23 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	623.50	621.—
Magyar hitelrészvény	818.—	817.—
Osztrák magyar államvasút	691.50	691.50
Déli Vasút	—	109.—
Alpesi	834.50	827.50
Skoda	803.50	796.—
Osztr. koronajár.	81.40	—

	Legutóbbi kötések átjárói.
Fiumei és trieszti értékek:	
Fiumei 4%-os kötésönköv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indiferente” tengerihajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„ új	1000.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	290.—
Navigazione Libera Trieste	630.—
Osztrák Lloyd	595.50
Stabilimento Tecnico	9850.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	423.—
I. Trieszti Rizsgyár	731.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	437.50
Spalato Portland Cement	365.—
Assicurazioni Generali Nap.	823.50
Riunione Adriatica	3700.—

Eladó fűszerüzlet

jól menő, magyar vevőkörrel, biztos existencia egy magyar család számára. Közelebbet Büffet Bellevue, a kapucinusok épületében.

Távirat — Telefon.

Tisza Bécsben.

BUDAPEST, okt. 24. Tisza István gróf a jövő hét folyamán Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg ő felsége előtt.

Az ellenzék.

BUDAPEST, okt. 24. Az ellenzék ma értekezletet tart, melyen határoz a felől, hogy bemegy-e a képviselőház holnapi ülésére. Politikai körökben azt beszélnek, hogy az ellenzék részt fog venni a delegáció ülésén.

BUDAPEST, okt. 24. Az ellenzék elnöki tanácsa ma este ül össze. Valószínűleg úgy határoznak, hogy nem mennek be a holnapi ülésre. Különösen Andrassyék hangoztatják, hogy nem szabad bemenni, mert — szerintük — ott csak Lukács ellen lehetne felszólalni, aminek pedig nincs célja.

Vilmos császár a trónörökösénél.

BERLIN, okt. 24. Vilmos császár reggel öt perccel kilenc óra előtt elutazott Wildpark-állomásra Konopistba. A császár két napig fog vadászni Ferenc Ferdinánd trónörökös vadászkerjében és onnan Schönbrunnba utazik meglátogatni Ferenc József királyt.

Berlini nagykövetség.

BÉCS, okt. 24. Ő felsége tegnap külön kihallgatáson fogadta Szögyény-Marich László grófot, a monarchia berlini nagykövétét. A nagykövet a német császár bécsi tartózkodása idejéig itt marad, azután visszatér Berlinbe.

Horvát ügyek.

ZÁGRÁB, okt. 24. A hivatalos lap jelenti, hogy a király dr. Tropsch István egyetemi tanárt vallás- és közoktatásügyi osztályfőnökké nevezte ki. A kinevezés horvát körökben óriási feltűnést kelt.

A harmadik alpolgármesteri állás.

BUDAPEST, okt. 24. A törvényhatósági bizottság november 5-iki közgyűlésén fogja betölteni a harmadik alpolgármester üresedésében levő állását. Erre az állásra két jelölt pályázik: gróf Festetics Géza helyettes alpolgármester és Almády Géza fővárosi tanácsnok. A VI. és VIII. kerületi városatyák tegnap tartott ülésükön egyhangúlag gróf Festetics Gézát jelölték az alpolgármesteri állásra.

Megszűnt lap.

BUDAPEST, okt. 24. A Pesti Tükör hosszú vegetálás után tegnap végleg megszűnt. A kiadóhivatal manipulációja olyan válságba sodorta a vállalatot, amelyből nem volt többé menekülés. Tegnapelőtt — mint megírtuk — Kenéz és Gyárfás ellen feljelentést tettek, a szerkesztőség tagjai pedig, akiknek 20.000 koronával maradt adós a kiadóhivatal, tegnap beszüntették a munkát. Kenéz-Kurländer és Gyárfás a budapesti újságíró-egyesület előtt a legképtelenebb vádakkal illették Róna Lajost, a lap volt felelős szerkesztőjét, mire a szerkesztőség tagjai ma nyilatkozatot adtak ki, ebben teljesen tisztázták Rónát és leleplezték Kurlándert és Gyárfást. A rendőri nyomozást megszüntették, mert kiderült, hogy bántetendő esemény nem fogor fenn, csak szabálytalanságok történtek.

A ki örült akar lenni.

MAKO, okt. 24. Hervay alispánál jelentkezett az elszegényedett Krivány Dénesnek, a esanádi püspök volt jószerkormányzójának elzülött fia. Krivány Zoltán és arra kérte őt, hogy vegye föl az örültek köze, mert nem kéns tovább viselni az élet nyomorúságát. Elmondta, hogy 3 nap óta

nem evett, munkára nem képes. Az alispán azt felelte, hogy csak közveszélyes ürület lehet a kórházba felvenni és adni akart valamit a szerencsétlennek. De ez visszautasította az alamizsnát és azt mondta, ha közveszélyesnek kell lennie, majd tud ő lenni az is. Az alispán egyelőre magánál tartotta a szerencsétlen fiatalembert.

Szociálisták tüntetése.

BUDAPEST, okt. 24. A szociáldemokrata párt ma délelőtt röpiratokat osztogatott, melyben ma estére az utcára szólítja a népet, hogy tüntessen a kormány ellen. Tüntető felvonulást is jelentettek be a rendőrségen, de ezt nem vették tudomásul. Ennek dacára a szociáldemokrata-párt kivonul az utcára. Valószínű, hogy nagyobb tüntetők lesznek.

Hajószerecsétlenség a Dunán.

BÉCS, okt. 24. Bécsből Linzbe menő Deutschland hajó a nagy köd miatt kénytelen volt Kremsben megállni és horgonyt vetni. A lánccserekesítés közben elszakadt és három matrózt agyonütött.

A kivándorlók.

NAGYVÁRAD, okt. 24. Itt feltartóztattak egy 150 fiatal munkásból álló csapatot, kik Bulgáriába akartak kivándorolni, hogy ott munkát keressenek. Miután vissza se akartak térni otthonukba, valamennyien elhatározták, hogy belépnek a katonasághoz, hogy a télen ne nyomorogjanak.

Rablással vádolt fiatalember.

BUDAPEST, okt. 24. Október 6-án Debreceni Julia rendőri felügyelet alatt álló Csengeri utca 7. sz. a. lakó nőt egy fiatalember a pásztororán leteperte és elrabolta retiküljét. A nő ma ráismert a fiatalemberre és bekisértette. A fiatalember kétségbeesetten tagad, jó házból való. Vannak ugyan némi bizonyítékok ellene, de bizonyosat még nem tudnak. A vizsgálat folyik.

Hajókatasztrófa.

BERLIN, okt. 24. A Westküsten finn gőzös Wasa mellett a nagy viharban zátonyra került. Egész legénysége és utasa odaveszett, a Linné nevű svéd gőzös egyetlen utast menthetett csak meg, ki 3 napig kapaszkodott az elsüllyedt hajó árbozába.

Orkán Amerikában.

NEWYORK, okt. 24. Lusitania államot őrjáti vihar és orkán sepepte végig. 30 ember meghalt, 200 megsebesült.

A keleti express.

SZOFIA, okt. 24. Tizenhárom hónapi szünet után ma először érkezett ide Konstantinápolyból a keleti expressvonal, mely tömve volt utasokkal. Ezzel a vonattal utazott tovább Párisba Gaudew külgyminiszter.

Elpusztultak a B & C filmjei.

LONDON, okt. 24. A legnagyobb angol filmraktár, a B & C filmvállalat telepe tegnap délután teljesen leégett. A British and Colonial éppen most készült el temérdek gyönyörű felvétellel, a melyek kidolgozva, készen állottak a szétküldésre. A felhalmozott filmek mind elpusztultak. A tűz állítólag öngyuladásból keletkezett. Az elpusztult filmek hossza több háromszáz kilométernél és értéküket 4000 font sterlingre becsülik.

Sztrájk.

VELENCE, okt. 24. A Nilo gőzös sztrájkja, mintán többször sikertelenül kérés helyettesítésként javítását, ma sztrájkba lépett.

Forrongás Portugáliában.

LONDON, okt. 24. Lisszabonból táviratozzák a Timesnek: A monarchista felkelés teljesen meghiúsult és a köztársasági kormány minden gyanú agitátort ártalmatlanná tett. Van a forradalmárok között egy Monteire nevű sokszoros milliomos, aki a mozgalmat pénzelte, továbbá Cunha Costa előkelő ügyvéd, míg a zendülő csapatok vezére Azevedo Cutinho őrnagy volt. Lisszabon utcáin egész éjszaka katonák cirkáltak és szétverték a tüntetőket. Az összeütközéskor többen megsebesültek.

Panamák Bulgáriában.

SZOFIA, okt. 24. A legutóbbi bolgár koronatanács elhatározta, hogy öt bizottságot küld ki a lefolyt háborúk alatt elkövetett visszaélések megvizsgálására. A bizottságok feladata lesz, hogy felelősségre vonja a hűtlen hadseregszállítókat, a katonai raktárak fosztogatóit és végül a politikai bűnösöket. A bizottság tagjai a seumitő törvényszéknek, a pénzügyminiszteriumnak és a tisztikarnak tagjaiból kerültek ki.

Dermesztő hideg Amerikában.

NEWYORK, okt. 24. Páratlanul hideg időjárás uralkodik az Egyesült Államok egész területén. Nyugat-Amerikából, a tavak vidékéről hideg léghullámok vonultak át és a hőmérő olyan mélyre szállt le, ahol már évek óta nem volt. Sok helyen hóviharak vannak, a folyókat vastag jégkéreg borítja.

Veszedelemben jutott mentőcsapat.

LONDON, okt. 24. Ma reggel 19 emberből álló mentőcsapat hatolt be az Universal bányájába, ahol még mindig több mint háromszáz bányász holtteste van. A mentőcsapat tagjait elküldték a kifejlesztett gázok, mire két újabb expedíció indult megfelelő oxigén készlettel. A mentők sok holttestet találtak, de nem tudták felhozni azokat. A további mentést a veszedelmes gázömlés miatt egy-két napra beszüntették.

Franciák Mexikóban.

PÁRIS, okt. 24. A Condé páncélos cirkáló parancsot kapott, hogy azonnal vegyen föl szent Brestben és haladéktalanul induljon Mexikóba. A francia külgyminiszterium ugyanis azt a hírt vette Mexikó fővárosából, hogy az ott élő francia állampolgárokat a forradalmárok tuszokként fogságban tartják más nemzetiségűekkel együtt és halállal fenyegetik, ha a kormány csapatai Torreón felé közelednek. A Condé utasítása úgy szól, hogy vegye fedélzetére a veszedelemben levő francia állampolgárokat.

Attérés katolikus hitre.

SZOFIA, okt. 24. A szerbiai macedon-bolgárok át akarnak térni a római katolikus hitre, hogy Ausztria-Magyarország védelmére alá kerülhessenek.

Szerbia kölcsöne.

BELGRÁD, okt. 24. A skupstina 67 szóval 52 ellenében elfogadta a kormánynak 250 millió kölcsön felvételére vonatkozó javaslatát.

Választások Törökországban.

KONSTANTINÁPOLY, okt. 24. Tegnap jelent meg a szultán irádéja, amely elrendeli az új választásokat.

Görög-török béketárgyalások.

ATHÉN, okt. 24. A tegnapi ülésen a leglényegesebb pontokban meggyőzés jött létre, úgy hogy közel van a békekötés. A mai ülésen kívül valószínűleg még csak egyszer fognak összeülni a békedelegátusok.

Thrácia megszállása.

SZOFIA, okt. 24. Bulgária új területeinek megszállása zavar nélkül folyik tovább. Az okkupáló seregek Gümüldzinát 30, Xanthit 15 km-nyire már elhagyták.

Szerbia Franciaországgal takarózik.

BELGRÁD, okt. 24. Itteni politikai körökben biztosra veszik, hogy Franciaország, noha tudomásul vette Ausztria-Magyarország ultimátumát, teljesen megőrizte akciósabadságát. Hír szerint Franciaország vizsgálatot fog indítani az ultimátum megoklására vonatkozóan.

BELGRÁD, okt. 24. A lapok azt a hírt közlik, hogy Franciaország közölte a szerb kormánynyal, hogy Ausztria-Magyarország eljárását legutóbbi demarsa alkalmából helyteleníti és csak föntartással vette tudomásul.

A szerbek Ausztria ellen.

BELGRÁD, okt. 24. A monarchia felépése most érezteti hatását. A közvélemény nagyon el van keseredve Ausztria-Magyarország ellen és a lapok ismét bojkottot hirdetnek az osztrák árukra. Mozgalom indult meg, hogy a kereskedelmi szerződési tárgyalásoknál semmi engedményt ne tegyenek Ausztriának. Követelik, hogy az albán határnál erősítsék meg a szerb helyőrségeket, hogy „az Európa által dédelgetett albán rablók ellen” védekezhessenek.

PÁRIS, okt. 24. Még nem lehetett hi-telességét ellenőrizni annak a szenzációs jelentésnek, a melyet a „Journal des Débats” mai száma állítólag belgrádi tudósítójának távirata nyomán közöl. Arról van szó benne hogy az osztrák-magyar monarchia ellen akarja őrizni a szerb csapatoknak Albániából való kivonulását. A bécsi külgyminiszterium, e jelentés szerint, hivatalosan tudatta Belgrádban, hogy meg akar győződni róla, vajjon az összes szerb csapatokat kivonják-e Albánia területéről. Belgrádban nagy megdöbbenést keltett ez a kívánság, a mely új konfliktusok magvát rejti magában.

Jó étvágy

a fődolog. Aki azonban ennek hiányát érzi, vegye a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely évtizedek óta, mint bevált erősítő szer ismeretes. Ellentétben a közönséges halolajjal a Scott-féle emulsió jóízű és oly könnyen emészthető, hogy a kibővített erősítő szer szedése semmiféle nehézséget nem okoz. A Scott-féle csukamájolaj erősíti a testet és egyúttal jó étvágyat, úgy hogy a megszokott étkeket ismét jó étvágygal eszszük s új erőhöz jutunk.

Ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek, mint erősítő szer kiváló szolgálatot tesz, minden időben úgy télen, mint nyáron a kizárólag a legfinomabb alkatrészekből előállított Scott-féle csukamájolaj-emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien VII, akkor egy gyógy tár utján próbaadagot küldünk.

Egy tisztességes

ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivíz fürdők.

Szobák 3.— koronától feljebb.

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

— **Az abbáziai autókatasztrófa.** Hirt adtunk már arról, hogy Abbázia és Lovrana között a minap egy automobil, melyben Georgievits István bácskai földbirtokos és Novotarszky Béláné, egy pozsonyi urihölgy ültek, összeütközött egy teherkocsival. Az automobil összetört és utasai megsebesültek. Akkor úgy szólt a hiradás, hogy Georgievits is, az asszony is halálos sérüléseket szenvedtek. Ez a hir azonban nem felel meg a valóságnak. Mint utjabban értesülünk, Georgievits csupán a karján szenvedett jelentéktelen sérüléseket. Novotarszky Béláné sebei súlyosak, azonban szintén nem halálosak s egy-két hét múlva ő is elhagyhatja a kórházat.

— **Tengerbe zuhant hydroplán.** Abbáziából jelenti tudósítónk, hogy azon hydroplánok egyikét, melyek tegnap Abbáziában tartózkodtak, Pólából jövet baleset érte. Az egyik utközben megsérülve a tengerbe esett és elmerült. Egy torpedóhajó végül kimentette.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:

(Hötes arrivés hier:)

Kröener Leo Brün	Stefanie
Molnár Árpád Billéd	Stefanie
Skuterky Mór Przemysl	Quarnero
Englerth Károly Erzsébetfalva	Lokey
Wagner Pál Kaposvár	Hammer
Schleuderer Sámuel Teschen	Abbazia
Schwarz Bernát Budapest	Breiner
Bielschowszky Julius Lodz	Breiner
Koral Lotti Krakó	Breiner
Simakowitz Berthold Ernsdorf	Breiner
Örfi Rezső Arad	Breiner
Weser Salamon Tolna	Breiner
Geiger Rudolf Kirchheim	Janette
Hegedüs Mór Nyitra	Janette
Mathy Latharin Prága	Speranza
Erndt Adolf Teschen	Speranza
Wueher Emil dr. Wien	Speranza
Detischeg Heinrich Marburg	Staatsb. K.
Tyscheinsky V. Casimir Pétervár	Adria
Koch József München	Schanzer
Ormai Árpád Turócszentmárton	Riviera
Ormai Vilmos Isolna	Riviera
Meixner Richard Dugaresa	Herkules
Serényi Béla gróf Budapest	Quitta
Dworski Mihály Budapest	Quitta
Edelgard St. Obertanbenheim	David
Bleyl Max Obertanbenheim	David
Bryk Lina Wien	Ayram
Broszler dr. Vöslau	Hausner
Taunovic Eugénia Zágráb	Fischer
Reid Taylor M. London	Grand H.
Grumble E. London	Grand H.
Blinauer A. Wien	Grand H.
Ottmann Michael Wien	Grand H.
Schuster Marianne Wien	Grand H.
Movschiedler Hans Bamberg	Wienerheim
Dorn Ernst Nördlinger	Wienerheim
Bonin Berthold Steckenburg	Wienerheim
Vay báróné Tiszalök	Natha
Kavenik Iván Laibach	Liburnia
Löblovitz Emil Wien	Bristol
Pelan Vlad Laibach	Liburnia
Irsa József Prága	Bristol
Scheffer Viktor dr. Budapest	Mahler
Jung Philipp Kaiserslautern	Posthorn
Weidmann Eduárd Kaiserslautern	Posthorn
Faber Ludwig Kaiserslautern	Posthorn
Czank Károly Pozsony	Vermes
Höyer Frida Dresda	Augusta
Eger Kurt Leubnitz	Augusta
Pers Guido dr. Wien	Quisisana
Sztrak Desider Wien	Securanst.

Behm János Siófok
Lory Josefina Wien
Bergniz Eugénie Trieszt
Stefanowitch Rudolf Páris
Krombhotz Ladislaus Prága
Macher Ernő Budapest

Securanst.
Helios
Margit
Lackner
Jezica
Jezica

DR. MAHLER

SANATORIUMA, ABBAZIA

üdülők részére

Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió 10 koronától kezdve. Nagy árnyas park.

Szénsavas és tengeri fürdők, hidegvizgyógyintézet, hízaló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Október 16-tól 31-ig

Nagyszabású családi műsor.

Minden szám egy sláger

Kezdődik fél 9 órakor.

kor családi előadás. Bemenet 40 fillér, re-

MINELLI CSALAD

akrobaták

Korb Paula

szubrett

Claire Genée

előadó művész

QUADRATUS

zene-clown

Coca Mignon

táncosnő.

Neményi Nusi

magyar énekesnő.

AZORA-TRIO

Gisi Walter

dalénekesnő

Trante Warnoff

énekesnő.

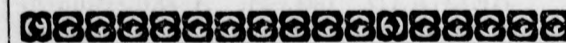
FRANZ AMON

kómikus

MOZGÓ FÉNYKÉP.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Minden vásár- és ünnepnap délután 4 óra-zervált hely 70 fillér, páholy 1 korona.

Szénüzlet nyitás.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy az „Ilona fürdő” udvarában

—o SZÉNÜZLETET NYITOTTAM o— hol is porosz valamint trifaili darabos kőszén bármilyen mennyiségben a legolcsóbb árak mellett, leolmozott zsákokban

házhoz szállítva

kapható. Megrendeléseket 13-92 és 13-93 telefonszámok alá kérek.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Teljes tisztelettel
Kell Henrik

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, cimirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelen vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

FIUME

csak CORSO 11.

A téli idényre

ajánljuk óriási választéku szőnyegeinket és függőnyeinket.

Zsinegfutók, azelőtt 2.- kor. most 80 fill.

Tapestry gyapjufutók azelőtt 5.- kor. most 2.50 kor.

Velour gyapjufutók azelőtt 8.- kor. most 4.50 kor.

Függönyök mosható vászonból 7 kor.-tól feljebb.

Axminster szalonszőnyegek 200-300 nagyság, drbja 37 kor.

Tapestry ágyelők gyapjuból drbja 2.70 kor.

Nagy választék Argaman, Axminster, Velour és Tapestry szalonszőnyegekben.

Tisztelettel

Weiss M.

Csak CORSO 11.

FIUME

KÖZGAZDASÁG.

+ **Mexikói vámemelés.** A mexikói köz-társaság elnöke rendeletet irt alá, mely sze-rint október 28-ától kezdve az összes vá-mokhoz 50 százalékos pótlékot fognak szá-mítani.

+ **A gazdák a kivándorlás ellen.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Bu-day Barna előadása alapján, a Canadian Pacific leleplezése ötletéből, — foglalkozni fog a kivándorlás kérdéseivel és különösen a Pool-szerződést teszi kritika tárgyává. In-dítványozni fogja a Pool-szerződés fölmon-dását. Indítványozni fogja továbbá a ki-vándorlási törvények novelláris módosítását különösen a védkötelesek kivándorlásának a honvédelem szempontjaival jobban össze-egyeztethető rendezése és az osztrák intéz-kedésekkel való összhangbahozatala cél-jából. Végül arra fogja kérni az OMGE a kormányt, hogy az utlevél nélküli kiván-dorlók föltartóztatása és visszautasítása iránt az osztrák kormánnyal mielőbb meg-egyezésre igyekezzék jutni.

+ **Az eladó Dreadnought és Törökor-szág.** A brazil kormány elhatározta, hogy az Armstrongnál épülő 28.000 tonnás Rio de Janeiro első osztályú csatahajót, tekin-tettel a nehéz pénzügyi helyzetre, eladja. Angolország az ő Dreadnoughtjaitól elűtő brazil csatahajóra nem reflektál, hanem Törökország készül azt megvenni. Török megrendelésre már épül két Dreadnought angol gyárakban.

+ **Ingyenes kamarai szaktanfolyamok.** A triesti kereskedelmi és iparkamara köve-tendő újítást léptetett a napokban életbe, a mikor ingyenes tarifa-kurzust nyitott a ke-reskedelmi pályán működő alkalmazottak-nak és önálló kereskedőknek. A most első ízben megavitt tanfolyam két párhuzamos részből áll: az egyik kezdők részére, a másik a gyakorlatilag már részben kiképzett hall-gatók részére tart előadásokat a díjszabási ügyekről és az áruforgalom kérdéseiről. Az előadások minden egyes tanfolyamon 60 órát vesznek igénybe és nemesak teljesen ingyenesek, de a szükséges segédeszközöket, díjszabásokat, térképeket estb. szintén díj-mentesen beszájtják a hallgatók rendelkezé-sére. A tanfolyamot elvégző növendékek vizsgát tesznek és oklevelet nyernek. Elő-adóik gyanánt jeles szakembereket kértek föl. A triesti kamarának ezt az érdekes vál-takozását főlemlítjük egyrészt azért, hogy rámutassunk arra a helyes és gyakorlatias módszerre, amelyivel a kamara kötelességé-nek tartja a fiatal kereskedő generációt meg-felelő módon oly ismeretekhez segíteni, a

melyekkel nemesak boldogulásukat mozdít-ja elő, de szolgálatot tesz vele az egyetemes kereskedelmi érdekeknek is, másrészt azért, mert így véljük, hogy hasonló újítás Fiumé-ban is elférne és a mi kamaránk csak helye-sen eszelekedne, ha utánozná a triesti pél-dát.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbá-nyai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Kisasszony kerestefik

öt éves fiuhoz. Jelentkezés: Via Pomerio 7. szám, III. emelet. 9. ajtó.

Ma hajnalban, a vallási ájtatosságok felvétele után vissza-adta lelkét Teremtőjének

nemes STRUPPI LUJZA

szül. HILL úrasszony.

Fiai, Viktor és Albert, leányai Gizella férjezett Burg-stallerné, Mária férjezett Paicurichné, menyé de Struppi Gilda s az összes hozzátartozók a fájdalomtól mélyen megtörve adnak hírt elhunytáról.

A temetés szombaton, október 25-én délelőtt 10 órakor fog megtörténni, a via Calvarion levő saját villából kiindulva.

Nyugodjék békében!

FIUME, 1913. október 23.

Minden külön értesítés helyett.

Olcsó tűzifa

felapritva (parkett hulladékfa) kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészes r. t.-nál házhoz szállítva. Legkisebb szállítás egy fuvar, körülbelül 2000 klg. — Telefon 26-29 és 39.

Velenice

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génial kiállításán dicséret okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Ügyes varrónőt

sürgősen keresünk. Viale Deák 10. sz. IV. emelet, 7. ajtó.

Állást keres

perfekt magyar-német levelező, mérlegképes könyvelő, megbízható ügyes kereskedő. Szíves meghívást „Perfekt” jeligére kiadoba kér.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztán-tartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag!

Budak D.

gyógyszertárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO G.

PECSINEI SZANATORIUM SUSA-K-FIUME.

Remek fekvés a tengerparton. Belső és sebészeti betegségek részére. Lábadozók részére is. Modern berendezés. Kitűnő hideg és meleg tengeri fürdők. Műtő berendezés. Röntgen sugarak, villamos gyógykezelés stb.

Szobák, teljes ellátással 10 K.-tól. Orvos választás tetszés szerint.

Felvilágosításokat nyújt

Telefon 500.

Az igazgatóság,

Táviratok: SANATORIJ - SUSA-K.

Mindenszentek alkalmából friss- és művirágokból,

valamint babérból való koszorúk készíttetnek, olcsó árakon a

Senekovitsch F.

nagy virágüzletében, Viale Deák (Kapucinus ház, telefon 4-40).

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához

Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,

Üres lakások és butorozott szobák szintén közvetíttetnek.

Bevásárlási alkalom.

Az óvárosi Piazza Santa Barbara 4. száma alatt levő

Kordic Ferenc-féle

készruha- és női divatárúüzletben, valamint az első emeleti raktárban levő összes árak leszállított árak mellett kerülnek eladásra. Az árak eladása után az üzlet átalakításnak lesz álvetteve.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik tápláló és izletes édestésztákat kapjanak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édestésztákat készíthetünk Dr. Oetker-féle puddingporokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna, mandula, citrom és csokoládé izekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres puddingpor csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Mint hogy pedig a puddingokat gyümölcsizzel, tejföl nélkül kiszíjtjuk, ezen szerek fokozzák a jóit valamint a tápértéket.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

SCHÖNL. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNL.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicúr, villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

= Kadlec Frigyes =

szilcsmester

FIUME, DEÁK FASOR 8 sz.

NAGY RAKTÁR

konfekcionált

szőrmeáruban

n. m. modern női sapkák, stóla, szőrmeboak, hermelinmuffok, skunksok, sealbisamok, martorek, különböző rókabőr-árak.

Szörmebélések férfi- és női kabátokhoz Nagy választék kabátokhoz való szörmekben hölgyek öltözékéhez métermértékre is.

LÁBSZÁKOK- és táskák szörmekből.

Báránbőr cipők és kabátok bélése.

Máshol vásárolt szőrmeárak értékecsülésére nem vállalkozom, azonban azon hölgyeknek akik elsőrendű budapesti, bécsi és párisi áruházakból származó szőrmeárakat kívánnak, készséggel rendelék ilyeneket.

Horváth Ferencz - Fiume

Via Fr. Petrarca 4.

angol uri szabó műhelye

Készít uri öltönyöket a legújabb divat és mérsékelt árak mellett. Elfogad bármilyen tisztítást és javítást.

KOVACEVICH SIMON
cukrászdája. Fiume, Corso 33.

Nagy választék a leghíresebb isztriai és dalmát pincékből való borokban (desszert.)

Refosco bor — Borgogna — Moseato — „Rosa“ bor palackja 3 K Asti Spumante 5 K Kitűnő „fave“ kilónként 3 és 4 koronával.

Dus választék francia bisquitokban, csokoládében, befőttekben, édességekben és más cukrász-készítményben.

Budapesti nagykereskedés azonnali belépésre keres fiatal keresztény perfect olasz — magyar vagy olasz — német levelezőt.

Ki a könyvelésben jártas előnyben részesül. Ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével „Állandó állás 200“ jellegre a kiadói hivatalba kérek.

Nyomatott a „POLINIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400)